

Det är inte en plikt att känna sig kränkt

Svenska Dagbladet den 24 april 2022

KRÖNIKA Totalt har jag fått tre mejl från det amerikanska universitet där jag tog min examen, där de ber mig fundera väldigt, väldigt noga på om jag inte känner mig i alla fall lite kränkt eller trakasserad. När det första mejlet kom skakade jag förvånad på huvudet men glömde sedan bort det. Vid mejl nummer två började jag inse att det första kanske inte hade varit ett isolerat misstag, som jag först trott. Och nu när ett tredje mejl har dykt upp tvingas jag konstatera att det, till stor del osunda, grepp som #metoo har tagit om den amerikanska universitetsvärlden också nått mig.

I alla tre fallen handlar mejlen, som skickats från enheter som har till uppgift att utreda anklagelser om sexuella trakasserier, om namngivna professorer, som var aktiva i undervisning och handledning under den tid jag doktorerade vid Harvard. En av professorerna hade jag under kort tid ett gemensamt forskningsprojekt med. Med de andra två hade jag mig veterligen ingen kontakt alls – jag tror inte ens att jag befann mig i samma rum som de under mina år som doktorand – vilket i sig säger något om hur urskillningslöst och brett dessa trålande mejl verkar skickas.

För trålar är precis vad mejlskrivarna gör. De frågar mig om jag har råkat ut för något i samband med dessa professorer som jag skulle vilja rapportera. De ber mig att tänka tillbaka och fundera ordentligt på om jag inte på något sätt kan ha blivit kränkt eller trakasserad. Kanske har jag det, skriver de, och inte känt mig redo att berätta tidigare.

Eller så, föreslår de, har jag kanske inte upplevt mig vare sig kränkt eller trakasserad. Men i så fall vore de tacksamma, och här blir mejlen än mer problematiska, om jag kunde fundera ett varv till. Kanske finns det ändå någonting där, om jag funderar riktigt noga?

Det påminner om en modern häxjakt. Självklart ska anklagelser och misstankar om övergrepp och trakasserier följas upp och utredas – och tillbörliga påföljder tillämpas när så är berättigat. Men att kontakta före detta studenter, många år efter att de har tagit examen, och be dem tänka efter vääändigt noga om de inte har någon liten kränkning att bidra med, känns högst olämpligt. Bevis som tas fram på det sättet är bara marginellt mer tillförlitliga än häxprocessernas vittnesmål från personer som berättade hur de misstänkta häxorna uppenbarat sig för dem i en dröm och då avslöjat sin trollkunnighet.

När metoo tog fart var jag, liksom de flesta andra jag känner, rätt positiv – mer ljus på frågor om trakasserier och kränkningar kändes välbehövligt. Och det var och är det nog också på många sätt. Men det måste gå rätt till. Antydningar till att det kunde gå överstyr fanns redan då – jag minns till exempel flera samtal där de jag talade med fick mig att förstå att mina ytterst magra kränkings- och trakasserierfarenheter var att betrakta som en stor börda och ett djupt svek. Mejlen från Harvard ger mig samma känsla – att något som i grunden är rätt bra förvrids till något som definitivt inte är det. För medan rätten att få känna sig kränkt är självklar, så får den rätten aldrig förvandlas till en plikt.

Och mejlen från Harvard? De förpassas till skräpkorgen.

Johanna Möllerström